

Anketa* Anketa* Anketa* Anketa* Anketa* Anketa*

Vážení čitatelia!
Ani sme sa nenazdali a máme tu prvé malé výročie. V júli má náš Hlásnik presne pol roka. Mesiac čo mesiac pravidelne prinášal informácie do Vašich domácností. Teraz sme sa trochu rozhodli „obrátiť“ kartu“ – dať priestor Vaším názorom anketou:

Čo nás trápi? Čo nás teší?

Požiadali sme o spoluprácu niekoľkých našich žiakov 7. a 8. ročníka, aby Vás s týmito otázkami oslovili. Ďakujeme za spoluprácu hlavne žiakom **L. Jandurovej** a **M. Gašparovi**.

Čo nás teší?

Teší nás, že ste si našli čas pouvažovať nad otázkami a otvorene vyjadriť svoj názor. Viac očí viac vidí – takýmto spôsobom sa môžu nedostatky rýchlejšie objaviť a postupne odstrániť.

Čo nás trápi?

Veľa bolo takých, ktorí so svojim názorom zostali v anonymite. Ak sme s niečím nespokojní, niečo chceme dosiahnuť, budme otvorení a adresní. Určite vyriešime viac!

A teraz už dávame priestor Vaším názorom:

PhDr.A.Vráblová: *Nepáči sa mi cesta pri potoku, pretože je úzka, prašná, a keď prší, je tam samé blato. Navrhovala by som vybudovať túto komunikáciu spájajúcu obec s Piešťanmi tak, aby sme v nedeľu na prechádzke mali čisté topánky a dobrý pocit.*

L.Pavlovič: *Nepáčia sa mi rozbúrané cesty na Hlavine.*

Pani Drozdová: *Nepáči sa mi, že Dominova ulica nie je vybetónovaná a nie je tam kanalizácia.*

Pán Jevák (Gyron): *Páči sa mi, že obec sa volá Banka, pretože mi to pripomína peňažný ústav, a peniaze mám rád.*

Nepáči sa mi, že tu chýba miestny rozhlas.

Rodina Némethová: *Nepáči sa nám, že chodník spojený s kúpeľmi je v katastrofálnom stave, pri škôlke by mali byť značky pre spomalenie rýchlosti, lebo tam chodia autá veľmi rýchlo, detské ihrisko dať do poriadku.*

Rodina Bohušová: *Páči sa nám hotová cesta.*

Nepáči sa nám malá štrková cesta – treba spraviť svetlá a dokončiť ju.

Rodina Kumančíková: *Páči sa nám spravená cesta, v pohostinstvách sú detské ihriská, starosta sa snaží pomáhať.*

Nepáči sa nám, že nie je spravená cestička, že po novej ceste chodia rýchlo autá, že cudzí ľudia vozia svoje odpadky na bytovky, treba sprevádzkovať detské ihrisko, zamedziť voľný pohyb psov a rýchle jazdy motoriek.

Bez mena – vyberáme zo 14 odpovedí:

Páči sa: nové hotové cesty, starosta sa stará o kultúrne vyžitie obce a je aktívny, informujú občanov, že sa konečne začalo robiť, páči sa dychová hudba, pretože je tam veľa mladých ľudí.

Nepáči sa: niektorí robia neporiadok, na bytovky chodia cudzí ľudia vyhadzovať svoje smeti, vodlia cudzích psov a nezberajú si po nich psie výkaly, nie je tu kultúrny dom, treba zlepšiť osvetlenie obce, neznečisťovať potok, na Podhorskej nie je odpad ani voda, tribúna na ihrisku, málo zábav pre mládež, Karpatská ulica je rozbitá, na polovici Banky nesvietia svetlá, aby sa dokončili cesty aj v hornej časti obce, aj inžinierske siete, nepáči sa mi, že vyvážajú odpad na kopec za Tehelnou ulicou, nepáči sa mi zlý poriadok na verejných priestranstvách.

Vážení občania!

Ak ste neboli medzi opýtanými účastníkmi ankety a chcete vyjadriť svoj názor, napíšte ho a vhoďte do schránok Hlásnika. Vaše príspevky uverejníme v augustovom čísle.

Anketa* Anketa* Anketa* Anketa* Anketa* Anketa*

Hlásnik obce Banka – mesačník vydáva Kultúrna komisia pri Obecnom úrade Banka. Redakčná rada: Ján Benka, Mgr. Helena Hrdinová, Mgr. Terézia Janečková, Mgr. Sylvia Molnárová a Dušan Slovák.

Od 1.1.2003 do 30.6.2003 v Banke:

SA NARODILI

Romana Hašanová, Barbora Krajčíková, Marek Lacko, Branislav Mladý.

UZAVRELI SOBÁŠ

Tatiana Vizinová a Branislav Bednárík, Erika Lámerová a Luboš Obhlídal, Jana Benková a Hynek Mot'ka, Zuzana Lacková a Ing. Pavol Šebo, Martina Mitanová a Peter Kalna, Monika Boďová a Griffiths.

OSLÁVILI ŽIVOTNÉ JUBILEUM

50. výročie

Daniela Buchmanová, Ing. Anton Čaniga, Viera Častková, Pavel Daňhel, Jaroslav Juliny, Mária Kondvárová, Imrich Margetín, Jozef Nič, Koloman Pavlovič, Ernest Rehák, Eva Reháková, Lýdia Sekáčová, Mudr. Mária Strechayová, Ing. Mária Šebová, Ladislav Škrabák.

60. výročie

Milan Bednárík, Marianna Bednáriková, Magdaléna Bédiová, Jozef Juliny, Emília Lacková, Mária Macková, Imrich Vetrík, Michal Víttek, Emília Vítteková.

70. výročie

Milan Buchman, Jozefína Chalásová, Helena Čirková, Štefan Horňák, Ľudmila Jarinová, Mária Jánošková, Anton Moravčík, Dominik Rybárik, Anna Štefancová, Ľudovít Trnka.

75. výročie

Mária Gabrišová, Helena Homolová, Štefan Lipka, Ing. Pavel Profous, Helena Šebová, Ing. Vicent Zoň.

80. výročie

Rudolf Gašpar, Amália Gašparová, Ján Halás, Anna Margetínová, Štefan Rybárik.

85. výročie

Veronika Vavrová.

Srdečne všetkým blahoželáme!

†ODIŠLI Z NAŠICH RADOV

Antonín Šebo, Amália Polákovičová, Štefan Dianiška, Ladislav Jánoška, Anton Lukáček, Eva Sedláková.

ZÁHRADKÁR V AUGUSTE

- Postupne prihrňame rastliny póru.
- Vylamujeme bočné výhonky rajčiakom, koncom mesiaca odrežeme hlavný výhon za prvým listom za posledným súkvetím.
- Predpestujeme sadenice zimného šalátu.
- Ukončíme prihnojovanie muškátov a fuksií.
- Koncom mesiaca vysádzame drobné cibuľoviny a narcisy.
- Snímame dlhé letorasty viniča.
- Po zbere ovocia robíme presvetľovací rez kôstkovín.
- Očkujeme podpníky jabloní, hrušiek, dulí a broskýň.
- Za daždivého počasia pokračujeme v ošetrovaní zemiakov a rajčiakov proti fytoflóre, uhoriek proti plesni uhorkovej.

HLÁSNIK obce BANKA

ROČNÍK I.

ČÍSLO 6

JÚL 2003

Mládež Slovenska !

*Slovenská republika je tvoja.
Prijmi jej historické dokumenty
ako dar generácie, ktorá sa o ňu zaslúžila.
Nezabudni, že kdekoľvek sa ocitneš,
tvojou výsadou je vedieť obhájiť
svoje dejiny a svoj štát.*

VATRY ZVRCHOVANOSTI SA OPÄŤ ROZHORELI

Už po 11-krát sa na mnohých miestach Slovenska rozhoreli "vatry zvrchovanosti". Táto tradícia je spojená so **17. júlom 1992**, kedy bola prijatá Deklarácia o zvrchovanosti Slovenska.

Vyhláseniu zvrchovanosti Slovenskej republiky predchádzali postupné kroky a iniciatívy z radov slovenskej inteligencie.

23.októbra 1990 časť slovenskej inteligencie vydala dokument: Šesťdesiatjeden krokov k slovenskej identite- Memorandum iniciatívy Zvrchované Slovensko. Memorandum obsahovalo konkrétne návrhy krokov v legislatíve, politike, ekonomike a obchode, kultúre a vzdelávaní, vo vede, v mestskej a obecnej samospráve, v športovom hnutí, v armáde a bezpečnosti, ktorých zmyslom bolo prekonanie anonymity Slovenska v medzinárodných súvislostiach.

Kongres slovenskej inteligencie podporoval aktivitu iniciatívy Zvrchované Slovensko, ktorá **11. septembra 1991** vydala výzvu na podporu vyhlásenia zvrchovanosti určenú poslancom SNR.

17. júla 1992 poslanci SNR schválili Deklaráciu SNR o zvrchovanosti Slovenskej republiky, ktorej text predniesol predseda SNR Ivan Gašparovič:

„My, demokraticky zvolená Slovenská národná rada, slávnostne vyhlasujeme, že tisícročné úsilie slovenského národa o svojbytnosť sa naplnilo.

V tejto historickej chvíli deklarujeme prirodzené právo slovenského národa na sebaurčenie tak, ako to zakotvujú aj všetky medzinárodné dohody a zmluvy o práve národov na sebaurčenie.

Uznávajúc právo národov na sebaurčenie vyhlasujeme, že aj my si chceme slobodne utvárať spôsob a formu národného a štátneho života, pričom budeme rešpektovať práva všetkých, každého občana, národov, národnostných menšín a etnických skupín, demokratické a humanistické odkazy Európy a sveta.

Touto deklaráciou Slovenská národná rada vyhlasuje zvrchovanosť Slovenskej republiky ako základ štátu slovenského národa.“

Na oslavu prijatia tejto deklarácie sa na desiatkach miest Slovenska konali zhromaždenia občanov pri vatrách, ktoré dostali názov „vatry zvrchovanosti“.

Tohtoročná - „vatra zvrchovanosti“ sa nad našou obcou, tradične na Ahoji, rozhorela **19. júla**. Množstvo občanov našej obce, ľudia z okolitých obcí i vzácní hostia prišli podporiť túto dôstojnú oslavu zvrchovanosti Slovenskej republiky a tým prejavili úctu k novodobým dejinám slovenského národa. Vatru slávnostne zapálil vzácny hosť JUDr. Doc. Ivan Gašparovič CSc., ktorý sa prihovril k občanom a poďakoval im za pekné chvíle prežité s nimi na Ahoji. Akcie sa zúčastnili aj ďalší hostia: starosta obce Moravany n/V Ing. Peter Hulman, starostka obce Hubina Mgr. Oľga Macková, viceprimátorka mesta Piešťany Ing. Eva Pobjecká, poslanec vyššieho územného celku Ing. Ručkay, Ing. Mikuláš Hašan, p. Ján Godál, Ing. Mária Minarechová, riaditeľ lesnej správy Moravany n/V- Ing. Vladimír Turan, riaditeľ Veľkopeku Ing. Milan Čulen a za SEK Ing. Milan Lovecký.

Výbeh „vatry zvrchovanosti“ vyzdvihla a umocnila novovzniknutá bančianska dychová hudba, ktorá zahrála Hymnu SR a hrala do tanca a na počúvanie až do konca slávnosti.

A keďže počasie akcii prialo, občania sa pri vatre s dychovou hudbou a folklórnou skupinou pánov Klampárovcov zabávali v duchu ľudových tradícií. Neskôr zábava pokračovala pri reprodukovanej hudbe až do rána bieleho. A aké to bolo v skutočnosti ukazujú fotografie.

Obecný úrad informuje

- Na poslednom zasadnutí OZ okrem iného schválilo:
-bezodplatný prevod 12 495 ks akcií v nominálnej hodnote 1000 Sk firmy TAVOS a.s. (bývalý ZVAK) so sídlom v Piešťanoch na obec Banka,
-prenájom parkoviska a minigolfového ihriska na Sĺňave II od 1.7. 2003 do 30.9. 2003 firme 3 STAR s. r. o. Piešťany,
- Obecný úrad ďakuje:
- firme REMAX, International a. s. p. Vlastimilovi Klesňákovi za sponzorský dar - kovové regále do skladu CO a obecného archívu v priestore MŠ,
- hotelu ODEVÁK za finančný dar 10tis. Sk poukázaný na rekonštrukciu autobusových zastávok,
- Obecný úrad ďakuje všetkým občanom, ktorí sa zúčastnili dňa 19.6 2003 akcie Vatra zvrchovanosti. Ďakujeme žiačke Táničke Slávikovej za pekný prednes básne, dychovej hudbe pod vedením p. Jána Benku, p. Klampárovi staršiemu a mladšiemu, ktorí prispeli k dobrej nálade, p. Vlastimilovi Klesňákovi za profesionálnu hudobnú produkciu a p. Rudolfovi Bednárikovi. Ďakujeme sponzorom podujatia - firme Veľkopek , a. s. Piešťany. Firme DOVO- AGRO s. r. o. Dolné Voderady, Lesnej správe Moravany n/V, Poľovníckej spoločnosti Striebornica, PD Moravany n/V, p. Julovi Šebovi a Ing. Františkovi Rubintovi. Poďakovanie za vydarenú akciu patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom pričínili o dobrý priebeh počnúc stavaním stanov, osvetlením areálu , postavením vatry až po upratanie areálu Ahoja v nasledujúci deň.
- Obecný úrad žiada občanov, ktorí majú na svojich pozemkoch vysoké stromy, aby ich zospodu orezali. Firma Petmas Onyx nasadila na vývoz komunálneho odpadu v našej obci vozidlo vyššie a širšie ako bolo predchádzajúce a konáre mu poškodzujú kabínu. Týka sa to ulíc: Poľnej, Kamenej, Podhorskej, Hudobnej, Inoveckej a Dominovej. Za pochopenie ďakujeme.
- Od 1.1. 2004 bude v obci zavedený systém označovania nádob nálepkami. Bližšie informácie budú podávané v nasledujúcich číslach Hlásnika.

POZOR ZMENA

Od 1.9. 2003 bude vývoz komunálneho odpadu v obci utorok a štvrtok !!!

Od 1.9. 2003 v utorok bude vyvážaný komunálny odpad z ulíc: **Bananská, Tehelná, Bazovského, Nám. Martina Benku, Dominova, Hudobná, Inovecká, Pokojná, Karpatská, Spojovacia, Športová,Žiacka. Vo štvrtok** vyvážaný komunálny odpad z ulíc: **Topoľčianska, Horný Majer, Podhorská, Poľná, Lesná, Lyžiarska, Krátka, Kamenná, Cesta j. Alexyho, Odborárska, Červená veža.**

UPOZORNENIE

Predpokladaná uzávierka Krajinského mosta pre všetkú dopravu bude od 29.8. do 2.9 2003. Na moste sa budú prevádzať opravné práce.

OLTÁRIKY

Sprievod veriacich na Božie telo viedol k **1. oltáriku** pri pani Štefánii Vetrikovej. Spolu s manželom sa najviac pričínili o postavenie, výzdobu oltárika a zakúpenie kvetov a sošiek. Pomáhali im pani Uhrinová a manželia Jánoškovi. Viacerí občania z okolia prispeli na zakúpenie kvetov.

Cesta k **2. oltáriku** je vždy voňavá vďaka pani Gabrišovej, ktorá nazbiera materinu dúšku a posype ňou cestu. Patrí to už k tradícii sviatku Božieho tela. Oltárik pri sv. Vendelínkovi pripravili rodiny Antalová, Rybáriková, Macková, pani Trmková a pani Moravčíková. Páni Rybárik, Macko a M. Antal postavili konštrukciu, prikrývky boli z kostola, viacerí ľudia sa poskladali na kúpu kvetov. Obrazy poskytl rodina D. Rybárika.

Pri príprave **3. oltárika** si podávajú ruky staršia a mladšia generácia – pani Vetriková s nevestou, pani Záhumenská s nevestou, pani Dubovská a pani Chalásová. Pán V. Vetrik s pomocou pána J. Vetríka stavia konštrukciu. Pani Vetriková vyberá kvetinky a upravuje oltárik. Prikrývku na oltárik vyšila a na tento účel darovala pani M. Albertová.

Aj pri príprave **4. oltárika** sa stretlo viacero ochotných ľudí. Pán Chalás pripravuje konštrukciu, stôl na oltárik pochádza až z Vrbového, plachty a výzdoba sú od pani Chalásovej, obrazy a sošky poskytla pani Rusnáková, koberce pani J. Šebová, kvety prinášajú viacerí ľudia. Pri výzdobe oltárika uplatňujú svoje vloh y i pani Kováčová a pani Ondrejková s dcérou Jankou. Pán J. Haring vždy poskytne miesto na oltárik a s manželkou pomáhajú pri výzdobe.

Veľmi pôsobivo dokreslili večernú atmosféru Božieho tela svietiace kahance na Kamennej ulici, ktoré zakúpila pani E. Halásová. Všetkým menovaným i nemenovaným patrí vďaka, ktorú v kostole vyjadril i pán farár : „*Pán Ježiš bol prvý, ktorý kráčaľ po obnovených cestách, nech teda dlho vydržia ľudom pre radosť a úžitok.*“

1

2

3

4

5.časť - Hrad Bana (10. - 14.stor.)

Ďalšou otázkou je **obdobie existencie hradu Bana.**

Hrad s veľkou pravdepodobnosťou postavili už starí Slovania a preto existoval v 9. storočí v časoch Veľkej Moravy. Starí Maďari ho obsadili v 1.polovici 10.stor. Po vzniku Uhorska to bol v 11. až 13. stor. kráľovský hrad , na ktorom sídlil župan (kastelán) s vojenskou posádkou. Po tatárskom vpáde v rokoch 1241- 42 začal strácať na význame. Jeho funkciu v tomto regióne prebral novopostavený zemepánsky kamenný hrad Tematín. Vzniklo Tematínske panstvo , ktorého súčasťou sa stala aj obec Banka , pretože hrad Bana niekedy začiatkom 14.stor. zanikol.

V starých listinách sa hrad uvádza jednak pod názvom Bana (castrum Bana), napr. v rokoch 1226, 1239, 1245, 1247, 1251, 1292 a pod. a tiež pod názvom Baňa (maďarsky Banya) , napr. v rokoch 1249 a 1263.

V roku 1247, t.j. 5 rokov po tatárskom vpáde, bol županom hradu Bana (comes de Bana) Sagin, ktorý bol blízkym dvoranom uhorského kráľa Bela IV. , pretože zastával funkciu hlavného kráľovského pohárnika. Ďalším županom tu bol okolo roku 1270 Vítko z Ludanic , ktorého kráľ poveroval diplomatickými úlohami, napr. kráľovskými posolstvami do Čiech a do Haliče.

V roku 1292 uhorský kráľ Ondrej III. odmenil niektorých vojakov a služobníkov hradu Bana, ktorí žili v Banke a okolitých obciach, v Ratnovciach, Sokolovciach, Orvišti, Borovciach a pod. Dal im do trvalého vlastníctva pôdu a povýšil ich za zemanov , čím sa stali príslušníkmi nižšej šľachty. Je zaujímavé, že mali typické vtedajšie slovenské mená.

DEJINY BANKY OD NAJSTARŠÍCH ČIAS PO SÚČASNOŠŤ

Na hrade a v podhradnej osade (neskôr z nej vznikla obec Banka) žili okrem vojakov aj hradní služobníci a remeselníci ako napr. mlynári, pekári, hájníci, strelci, psiari, sokoliari, rybári, poľovníci, kováči, tesári, obuvníci, kožušníci a pod. Boli osobne slobodní a podliehali iba kráľovi , resp. kráľovskému hradnému županovi. Minimálne 2-krát do roka (na Juraja a na Michala) roľníci z okolitých obcí prinášali na hrad časť produktov svojej práce a to obilie do hradných sýpok, hovädzí dobytok, ošípané, hydinu, víno, medovinu a pod. Niekedy im župan prikázal opraviť hrad, spevniť hradné cesty, klčovať lesy a pod.

Zaujímavou otázkou je **pôvod názvu Bana (Baňa).**

Sú na to 3 názory. Najpravdepodobnejší je ten, že hrad dostal pomenovanie podľa neďalekých termálnych prameňov. Staroslovanské slovo „baňa“ znamenalo kúpeľ , teplú vodu. A podľa tunajšej horúcej a liečivej vody, ktorej účinky využívali chorí i zdraví ľudia už od najstarších čias, zrejme dostal svoj názov aj hrad Bana (Baňa). Starí Slovania sa radi kúpali v riekach, tiež v domácich parných a potných kúpeľoch. Určite ich zaujali aj tunajšie termálne pramene, ktoré vyvierali raz priamo vo Váhu, inokedy na bančianskej alebo piešťanskej strane, podľa toho ako sa menilo koryto rieky. Na hrad Bana prichádzali často aj uhorskí králi. Po prerokovaní štátnych záležitostí nasledovali poľovačky, hostiny a zábavy. Popritom vyskúšali aj účinky liečivej vody a bahna. Keďže kúpeľné budovy tu ešte neboli, vykopali sa kúpacie jamy, prípadne sa pripravil kúpeľ v drevenej kadi.

Druhý názor na vznik názvu Bana vychádza z toho, že slovo baňa znamenalo miesto na dolovanie kameňa, rúd, hliny a pod. Na Banke boli bane na kvalitný vápenec, na farebné hlinky a pod.

Názov Bana môže pochádzať aj zo slova „bán“ (vodca, duce), avšak to je málo pravdepodobné.

Ing. Alexander Murín

ZO ŠKOLSKÝCH LAVÍC

Napriek tomu, že školské lavice osireli, neozýva sa v nich detský smiech, pracovný ruch neutícha, jeho výsledkom sú nasledovné akcie:

- Vedenie školy ďakuje PKB Piešťany za darovaný počítač, vďaka ktorému sme sa mohli zapojiť do projektu eSlovakia. Naša škola už bola vybraná a do konca roka nám Slovenské telekomunikácie a.s. zo zdrojov projektu Infovek nainštalujú pripojenie na internet, čím sa rozšíria možnosti vyučovacieho procesu a lepšej informovanosti pedagógov i žiakov.**

- Vedenie školy ďakuje Obecnému úradu v Banke za inštaláciu mreží na nárad'ovňu, ktorá čakala na svoje úplné dokončenie dva roky. Ďakujeme obecnému úradu za zakúpenie farieb a iného maliarskeho materiálu, ktoré sú potrebné na vymaľovanie kuchyne a sociálnych priestorov.**

- Vedenie školy ďakuje p. L. Škrabákovi za sponzorský dar pre všetkých zamestnancov školy – zastrešenie priestoru na odkladanie bicyklov.**

Z vašich ohlasov

Podakovanie:

Touto cestou by sme chceli poďakovať starostovi obce p. Ing. J. Janečkovi a obecnému zastupiteľstvu, ktorí za krátky čas urobili veľa pre obec. Nám veľmi pomohol vybudovaním odvodňovacieho kanála a cesty na Krátkej ulici. Niekoľkokrát do roka nás vytápalo, strhlo nám aj časť prístupového mostíka cez potok, pred bránou a na dvore sme mávali nánosy štrku a nečistôt z ulice. Konečne po dlhých rokoch je tejto pohrome koniec. Taktiež pravidelné kosenie cintorína, opravená a natretá brána i plot, úprava verejných priestranstiev, informovanosť občanov svedčia o tom, že p. starosta je človek na mieste.

Veríme, že postupne aj občania iných ulíc obce sa dočkajú dobudovania kanalizácie a ciest a že obec bude pod vedením terajšieho starostu prekvitať.

V ďalšej namáhavej práci prajeme p. starostovi a celému obecnému zastupiteľstvu veľa tvorivých úspechov a zdravia.

manželia Uhrinovi, Krátka 12

Kritickým okom!

Od akcie „Čistá obec “ uplynuli 4 mesiace. Ako-tak sa obetavým občanom podarilo vyčistiť obec od divokých skládok a skultúrniť niektoré priestranstvá. Opäť sa však našiel niekto, kto mári spoločné úsilie nás všetkých a zakladá nové divoké skládky (resp. vyváža smeti) po obci a jej okolí. Napr: v borine nad Moravčíkovými smerom k záhradkárskej osade, za starou tehelňou nad lokalitou Tobolka a neštíti sa vyhodit' smeti v igelitových taškách ani do Vápenického potoka smerom k SLK, hociľdke popri cestách v obci, ba dokonca aj do kontajnera na cintoríne.

Je na nás, na občanoch, aby sme na takýchto jednotlivcov poukázali a odhalili ich.Len tak môžeme voči nim postupovať v zmysle zákona a udržať si v obci poriadok.

Redakcia